

Vedlegg 2

Bakgrunn: Saken om norsk CO2-avgift på fossil gass

Regjeringen Stoltenberg I innførte i Statsbudsjettet for 2007 en CO2-avgift på gass til oppvarming. Bakgrunnen for dette var Soria Moria-erklæringen der Regjeringen varslet en gjennomgang av systemet for CO2-avgiften for å hindre at bruk av gass til oppvarmingsformål utkonkurrerte mer miljøvennlige alternativer.

23. november 2007 tok EFTA Surveillance Authority (ESA) ut formell undersøkelse av denne avgiften. Bakgrunnen var at ESA mistenkte avgiften for å være i strid med EUs og EØS-avtalens konkurranseregler fordi avgiften kun var foreslått på fossil gass *til oppvarming*, og ikke til andre formål (industri og transport). Dette kunne i følge ESA gi sektorene industri og transport en konkurransemessig "fordel" i forhold til servicesektoren, som fikk en tilsvarende konkurransemessig "ulempe" i form av CO2-avgift på gass til oppvarming.

CO2-avgiften på gass, som skulle ha trådt i kraft 1. juli 2007, ble dermed utsatt i påvente av ESAs beslutning i saken.

ESAs konklusjon

23. juli 2009 konkluderte ESA i saken. Konklusjonen var at ESA anså avgiften, slik den var foreslått, å være i strid med EU-regelverket. I konklusjonen skisserte ESA hvordan regjeringen kunne legge til rette for at avgiften ville være i tråd med konkurransereglene:

It is the view of the Authority that compatibility with the Guidelines in this case would require that the minimum level of taxation specified in the European Community's Energy Taxation Directive (or equivalent measures) must be imposed upon those who benefit from the exemption.

Kilde: <http://www.eftasurv.int/press--publications/press-releases/state-aid/nr/161>

Som det fremgår av konklusjonen anbefaler ESA at Norge innfører EUs minstesatser for avgift på fossil gass til transport, oppvarming, landbruk og industri. Ved å innføre disse minstesatsene vil den norske CO2-avgiften på gass til oppvarming havne innenfor EU-regelverket.

Energiskattedirektivet: EUs minstesatser for avgifter på energi

EUs minstesatser for avgifter for ulike energikilder i ulike sektorer fremkommer av Energiskattedirektivet (vedlagt), side 13-15 Tabell A-C:

Tabell A: Viser minstesatsene for drivstoff i kjøretøyer – minus båter, fly, skinnegående transport mm.

Tabell B: Viser satsene for energikilder brukt i landbruk, skogbruk, oppdrett, industri, stasjonære motorer og kjøretøy som ikke går på offentlig vei

Tabell C: Viser satsene for energivarer brukt til oppvarming av bygg.

Direktivet inneholder en rekke fritaksbestemmelser.

I direktivets artikkel 5, (side 4) fremkommer det at Norge har anledning til å differensiere avgifter på enkelte energikilder, for eksempel innføre CO₂-avgift på gass til oppvarming, hvis vi innfører de minimumssatsene direktivet foreskriver i tabell A-C.

Medlemsstatene kan i følgende tilfeller, under avgiftsmyndighetenes kontroll, anvende differensierte avgiftssatser, så lenge de overholder de minimumsavgiftssatser som er fastsatt i dette direktiv og er forenelige med EU-retten:

- når de differensierte satsene henger direkte sammen med produktkvalitet
- når de differensierte satsene avhenger av kvantitative forbruksnivåer for elektrisitet og energiprodukter, som anvendes til oppvarmningsformål
- til anvendelse i forbindelse med: lokal offentlig passasjertransport (herunder taxier), avfallsinnsamling, forsvar og offentlig forvaltning, handikappede samt ambulanser
- mellom ervervsmessig og ikke-ervervsmessig forbruk for de energiproduktene som er omhandlet i artikkel 9 og 10, samt elektrisitet.

Regjeringens oppfølging av ESAs konklusjon og Energiskattedirektivet

I Statsbudsjettet for 2010 innførte Regjeringen de satsene som fremkommer i Tabell B og C i Energiskattedirektivet, og innførte samtidig (på ny) en CO₂-avgift på gass i oppvarningsmarkedet.

Kilde: Prop. 1 S (2009–2010) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, s 124 – 125

http://www.statsbudsjettet.no/upload/Statsbudsjett_2010/dokumenter/pdf/skatt.pdf

Forslaget imøtekommer langt på vei EU-regelverket, med ett avgjørende unntak: Den norske energiskatten skiller ikke mellom kategori A og B, som omhandler minstesatsene på hhv transport (A) og landbruk/ industri (B). I stedet er det i Statsbudsjettet 2010 innført en energiavgift for a) oppvarming og b) "andre formål". Avgiften på naturgass til transport blir sortert under "andre formål", og dermed satt til samme minstenivå som til industri og landbruk. Minstesatsene til industri og landbruk er svært lave, ca 8 ganger lavere en EUs minstesats for gass til transport.

ESAs respons på norsk oppfølging

Etter kontakt med ESA har norske myndigheter nå fått signal om at vi har satt energiskatten på naturgass til transport alt for lavt og at denne avgiften derfor må økes.

Fremtiden

For å være i samsvar med EUs minstesats på 2,6 Euro per GJ må Energiskatten til transport økes fra dagens (StB. 2010) 10 øre per Sm³ (ca 0,9 øre per kWh) til MINST ca 84 øre per Sm³ (ca 7,5 øre per kWh).

Energiavgiften må altså minimum til 8,4 ganger dagens nivå. Hvis ikke bryter vi EU-regelverk.

Dette gjelder kun naturgass brukt til veitrafikk. Fly, skinnegående transport og skip er unntatt i Energiskattedirektivet. Det samme er transporter i landbruk, skogbruk, på industriområder, med mer

Siden dette er en avgift på naturgass i veitrafikken er det relevant å harmonisere avgiften med tilsvarende avgifter i veitrafikken (bensinavgift, autodieselavgift). I Statsbudsjettet 2010 har biodiesel fått halv autodieselavgift til transport (1,78 kr per liter = 19,3 øre per kWh). Hvis energiavgiften for naturgass til transport økes til ca 2,17 kr per Sm³ (19,3 øre per kWh), er den harmonisert med avgiften på biodiesel.

Nå – eller om to – tre år

I Energiskattedirektivets artikkel 14 (side 5) skisseres en rekke fritaksbestemmelser. Blant annet gis det rom for å fritta naturgass fra minstetakstene, dersom naturgass står for mindre enn 15 % av landets totale energiforsyning, men *kun frem til 2013*. Det er denne fritaksbestemmelsen som gjør at Norge frem til nå har fått godkjent et avgiftsopplegg der fossil gass ikke er ilagt noen avgifter.

Innføringen av en selektiv CO₂-avgift på gass bidro til at Norge ikke lenger kunne påberope seg dette fritaket for naturgass, og dermed måtte ta i bruk minstesatsene.

Fra 2013 er det ikke lenger tillatt med fullt avgiftsfritak for naturgass. Hvis ikke minstesatsene innføres nå vil de tvinge seg frem om to-tre år.